

Elinkeinministeri Mauri Pekkarinen

Valtakunnallinen Koti Sinulle asunonäyttelyn avajaiset 6.7.2008 Töysä

Arvoisa yleisö, hyvät näyttelyvieraat,

Tarpeenmukaisuus ja mukavuus ohjaavat oman kodin rakentajia ja uuden asunnon etsijöitä. Taloudelliset mahdollisuudet asettavat useimmiten rajan sille, kuinka lähelle tavoitetta päästään.

Viimeaikoina ovat energia-asiat nousseet yhä enemmän pinnalle. Ilmastossamme jo tapahtuneet ja tapahtumassa olevat muutokset sekä kohonneet energian hinnat ovat herättäneet priorisoimaan asioita uudelleen.

Tietoisuus asunnon - olipa kyseessä pientalo- tai kerrostaloasunto - käytönaikaisten kustannusten kasvavasta merkityksestä on lisääntynyt.

Rakennusten energiataloutta ohjaavia säädöksiä on uusittu ja ollaan uusimassa parhaillaan. Paljon keskustelua herättänyt vaatimus energiatodistuksen käyttöön ottamisesta on tullut todeksi tämän vuoden alussa ja energiatodistukset tulevat vielä laajemmin käyttöön ensi vuonna.

Niillä on selkeä signaaliarvo. Varmasti ne myös aikaa myöten ohjaavat kysyntää ja sitä kautta markkinoiden kehittymistä kohti rakennusten parempaa energiataloutta.

Rakennusten energiamääräykset kiristyivät viimeksi vuonna 2003. Ympäristöministeriö valmistelee nyt seuraavaa, tuntuva tiukennusta energiamääräyksiin tulevaisuuteen vuonna 2010.

Tämän mukaisesti uudisrakentamista koskevia normeja muutettaisiin vuoden 2010 alusta lähtien niin, että uusista rakennuksista on tehtävä 30–40 prosenttia nykyistä energiatehokkaampia.

Tätä koskeva ehdotus on parhaillaan laajalla lausuntokierroksella.

Suomi on yhdessä muiden EU-maiden kanssa sitoutunut kunnianhimoisiin tavoitteisiin ilmastonmuutoksen vastaisessa taistelussa.

Tavoitteemme on 20 prosentin vähennys kasvihuonekaasupäästöihin vuonna 2020 verrattuna vuoden 1990 päästöihin. Pitkällä aikavälillä – vuoteen 2050 mennessä – tavoittelemme jopa 60 – 80 prosentin päästövähennystä.

Tämän kunnianhimoisen tavoitteen tueksi EU-maiden päämiehet asettivat vuodelle 2020 sitovan 20 prosentin tavoitteen uusiutuvien energialähteiden käytölle. Tähän lukemaan sisältyy 10 prosentin uusiutuvien osuus liikenteen polttoaineiden käytössä.

Komission ehdottama taakanjako uusiutuvien lisäämiseksi osoittaa Suomelle 38 prosentin tavoiteosuuden uusiutuville koko energiankäytöstämme vuonna 2020.

Tämä tarkoittaa 9,5 prosenttiyksikön lisäystä nykyiseen, jo Euroopan huippuluokkaa olevaan uusiutuvien energialähteiden osuuteen massamme.

Pakettiin sisältyy myös EU:n yhteinen energiatehokkuuden 20 prosentin tehostamistavoite vuoteen 2020 mennessä.

Nämä tiukat tavoitteet linjaavat myös johdollani työn alla olevan kansallisen ilmasto- ja energiastrategian valmistelua. Hallitus antaa tämän strategian syksyllä selontekona eduskunnalle.

Strategia tulee sisältämään paitsi konkreettiset tavoitteet vuodelle 2020, myös keinot näiden päämäärien saavuttamiseksi.

Tämän lisäksi strategia tulee tarkastelemaan tulevaa energia- ja ilmastopolitiikkaamme myös pidemmällä aikavälillä, tähdäten aina vuoteen 2050 saakka.

On selvää, että tarvitaan uusia merkittäviä ja radikaaleja toimia, jotta voimme osaltamme täyttää yhteisesti sovitut tavoitteet. Tässä taistelussa tarvitaan kaikkia toteutettavissa olevia keinoja.

Me kaikki, niin yritykset, julkiset yhteisöt kuin yksittäiset kansalaisetkin, joudumme ottamaan osaltamme vastuuta tekemisistämme ja niiden seurauksista.

Energiankäyttömme ja sen tuotanto on saatava kestäväälle pohjalle, jotta ilmastonmuutos saadaan pidettyä aisoissa.

Näitä uusia ja radikaalejakin keinoja energiankulutuksen taittamiseksi tullaan myös linjaamaan työn alla olevassa kansallisessa ilmasto- ja energiastrategiassa.

Energian käytön tehokkuutta parantaviin ja energian säästöön johtaviin keinoihin ja toimiin pureudutaan vieläkin konkreettisemmin keväällä asettamassani laaja-alaisessa toimikunnassa. Toimikunnan on määrä saada ehdotuksensa valmiiksi vuoden 2009 kesään mennessä.

Rakentaminen ja asuminen ovat varmasti tässäkin työssä painokkaasti esillä.

Energia- ja vesikustannukset yhdessä muodostavat asumisen suurimman yksittäisen käyttökustannuserän.

Mahdollisen, ja jopa todennäköisen, kustannusten nousuriskin paras hallintakeino on satsata energiatehokkaisuun ja energiaa säästäviin valintoihin siinä vaiheessa, kun niihin on mahdollisuus vaikuttaa.

Polttoaineiden ja sähkön hinnan jatkuvalta näyttävässä korotuskierteessä lämmitystavan valinta askarruttaa lukuisia rakentajia ja peruskorjaajia.

Suosittelava ja takuuvarma keino lämmityskulujen alentamiseen on rakentaa tai peruskorjata – kummasta sitten onkaan kysymys – oma koti niin, että ulkoista energiaa tarvitaan mahdollisimman vähän.

On hyvä muistaa, että kysymys on muustakin kuin lämmityksestä. Nykytalossa noin puolet energiasta käytetään lämpimän käyttöveden valmistamiseen ja taloussähköön. Hyvä eristys, energiapihit sähkölaitteet ja vettä säästävät kalusteet sisältyvät modernin, ympäristötietoisen rakentajan ja peruskorjaajan ostoslistalle.

Yksi strategia energianlähdeä ja lämmitysmuotoa valittaessa on turvautua ”vanhassa vara parempi” -ajatteluun ja soveltaa sitä nykyaikaisin keinoin.

Kotimaisten polttoaineiden käyttö vähentää osaltaan energian saatavuuteen ja hintaankin liittyviä riskejä. Se on tehokasta ja taloudellista keskitetyssä lämmityksessä, mutta nykyaikaisen tekniikan keinoin kannattavaa myös yksittäislämmityksessä.

Ilahduttavaa onkin, että viimeisimpien seurantatietojen mukaan yhdeksässä kymmenestä uudessa pientalossa on puu-uuni. Tulisijaa tosin käyttää varsinaiseen lämmitykseen näistä vain noin kolmannes. Puun pienkäytölle on siis vielä runsaasti lisäämismahdollisuuksia.

Lämpöpumppujärjestelmän valinta on yleistynyt omakotitalojen lämmitysmuotona. Viime vuonna neljännes pientalon rakentajista valitsi sen pääasialliseksi lämmitystavaksi. Tätäkin valintaa tukemaan sopii puuta käyttävä tulisija, joka täydentävänä lämmönlähteenä pienentää lämpöpumpun sähkötehon huipputarvetta.

Sähkölämmitystä täydentävän tulisijan oikea-aikaisella käytöllä voidaan muutamalla pesällisellä leikata sähköön huippuvoiman tarvetta melkoisesti. Myös öljylämmitykseen on ryhdytty kytkemään aurinkoenergiaa hyödyntäviä keräimiä.

Lämmön talteenotto poistoilmasta tai jätevedestä, ilmalämpöpumppu ja jo aikaisemmin mainitsemani pienpuun käyttö luovat siten useita mahdollisuuksia täydentää pientalon lämmitysjärjestelmää.

Täysin uusiutuvan energian käyttöön päästään uusinta puulämmitystekniikkaa edustavalla pellettilämmityksellä.

Miljoona jo olemassa olevaa omakotitaloa tarjoavat tulevina vuosina suuren markkinan energiataloudellisille saneerauksille. Näiden ohessa on tarpeen tehdä myös asumisen viihtyvyyttä ja terveellisyyttä kohentavia korjauksia.

Tämä tarkoittaa useimmissa tapauksissa koneellisen, lämmön talteenotolla varustetun ilmanvaihtojärjestelmän asentamista. Myös ikkunaremontti on väistämättä edessä jokaisessa talossa ennemmin tai myöhemmin.

Hyvin suunnitellen ja asiantuntijoita hyödyntäen voidaan energiakustannuksia leikatessa parantaa samalla myös viihtyisyyttä ja asumisen tasoa. Tähän tarvitaan sekä viranomaisohjausta ja rakentajien vastuunottoa että usein kerta tilaajana toimivan rakennuttajan perehtymistä eri vaihtoehtoihin.

Kiristyvistä vaatimuksista huolimatta uudiskohteen rakentajalle jää suunnittelun vapauksia tavoitellun viihtyvyyden ja mukavuuden saavuttamiseksi.

Haasteellista onkin pystyä tekemään taloudellisia valintoja, jotka ottavat huomioon asunnon vuosia ja vuosikymmeniä kestävästä käytöstä aikaiset kustannukset.

Näin on varmasti vielä senkin jälkeen, kun odotettavissa olevat energiansäästöjen kiristävät vaatimukset tulevat hyväksytyiksi.

Vaikka omakotitalon rakentaja ja peruskorjaaja on pakostakin monen alan osaaja ja vähintään puoliammattilainen, niin kaikkien asioiden hallintaa ja osaamista emme häneltäkään voi edellyttää.

Tämän vuoksi tarvitaan korkeatasoista, edistyksellistä ja puolueetontankin asiantuntijaneuvontaa rakentajan tueksi.

Valtakunnallisesti, alueellisesti tai paikallisesti toimii jo useita organisaatioita, jotka pyrkivät tätä palvelutehtävää hoitamaan.

Oulun suunnalta on kantautunut positiivisia viestejä onnistuneesta kokeilusta, jossa kaupungin rakennusvalvonta opastaa ja neuvoo rakentajaa.

Osittain ministeriöni rahoituksen turvin hyvää työtä tekevä Motiva puolestaan kerää ja tuottaa yhdessä yritysten ja yhteistyökumppanien kanssa hyödyllistä tietoa energiatehokkaasta rakentamisesta ja asumisesta.

Hurjat energiatavoitteemme tulevat kuitenkin edellyttämään lisäpanostuksia koulutukseen, neuvontaan ja opastukseen. Relevanttia tietoa pitää olla kohtuuvaivalla saatavissa silloin, kun sitä tarvitaan.

Tämä ei voi jäädä pelkästään valtiohallan huoleksi, vaan kaikkien alan toimijoiden on oltava mukana tiedon tuottamisessa ja tarjoamisessa.

Rakennusalan ammattilaiset, mukaan lukien arkkitehdit ja muut suunnittelijat ovat ratkaisevassa asemassa kestävästä ja energiatehokkaan rakentamisen juurruttamiseksi pikaisesti laajasti koko maahan.

Hyvät kuulijat,

Laadukas, tavallinen asuminen on tänä päivänä aina myös energiaa säästävää asumista. Näillä sanoilla tahdon toivottaa teille ilahduttavaa kesäpäivää täällä Töysässä – hyvän tuurin ja laadukkaan asumisen kunnassa.